

**Ciklodextrinek alkalmazási
lehetőségei
kolloid diszperz rendszerekben**

Vázlat

- I. Diszperziós kolloidok stabilitása – általános ismérvek

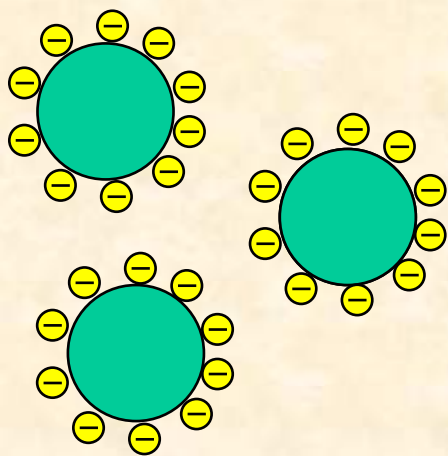
- II. Ciklodextrinek és kolloidok kölcsönhatása
 - szorpció
 - zárványkomplex-képződés

- III. Kolloid diszperziók stabilitásának szabályzási lehetőségei ciklodextrinekkel

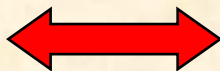
Egy kis elmélet...

Kolloid (diszperzió-) stabilitás

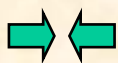
Elektrosztatikus

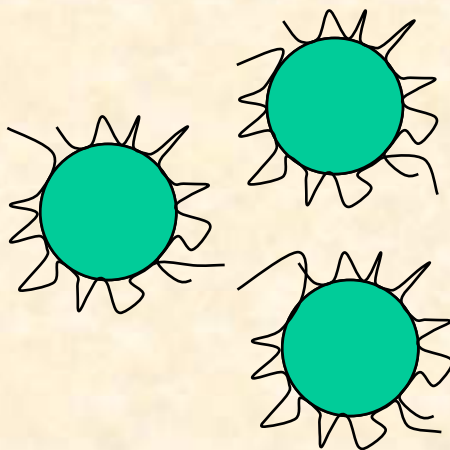
El. taszítás

Van der Waals

Sztérikus

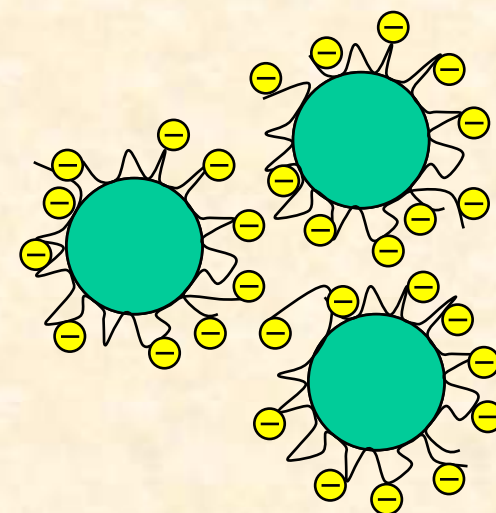
Sztérikus taszítás

„Bridging”

Elektrosztérikus

Az adszorbeált polimerréteget rendkívül nehéz eltávolítani!

PI. Polisztirol latex

-

Emulziók

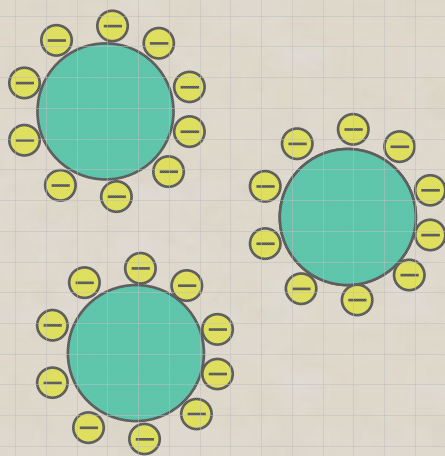
-

HP Vivera® tinta

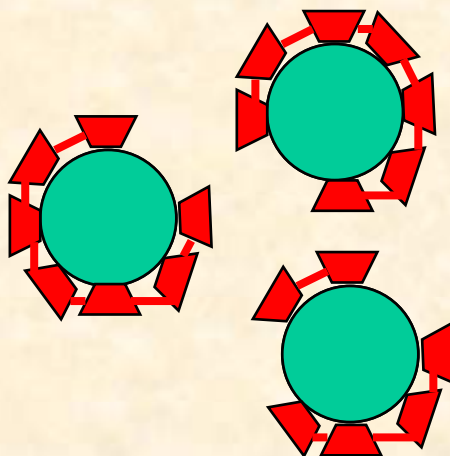
Ciklodextrinek (▼) határfelületen

Kolloidstabilitás

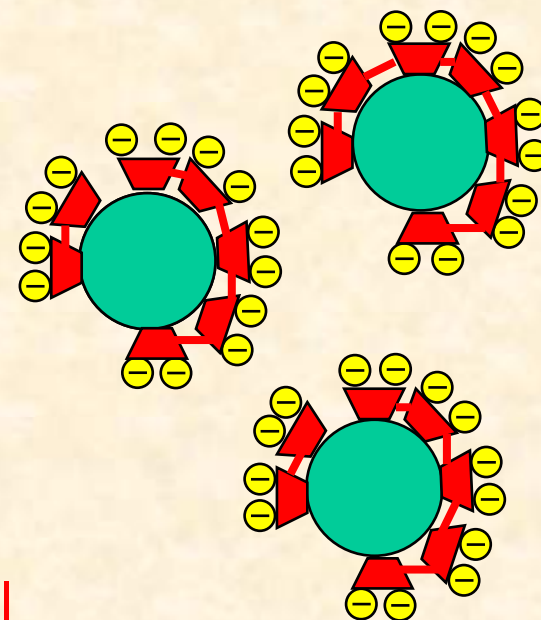
Elektrosztatikus

Sztérikus

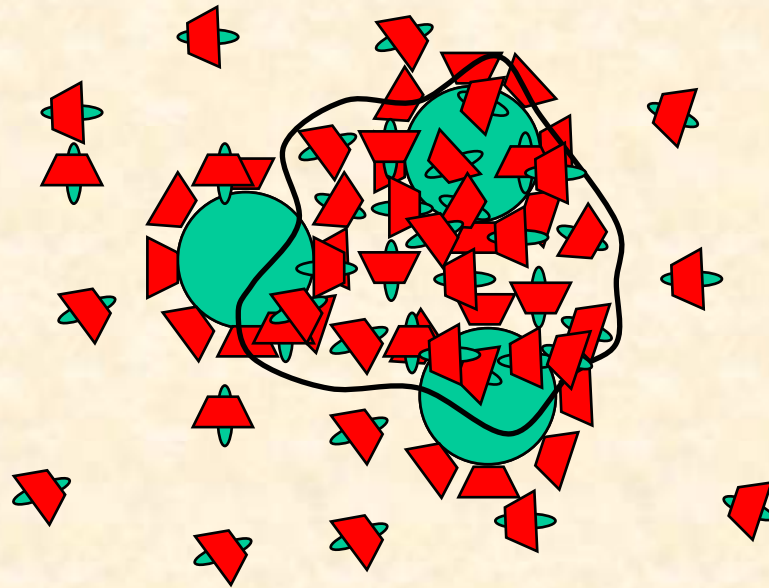
Elektrosztérikus

Ciklodextrin oligomerekkel
és (ko-)polimerekkel

USA szabadalom 6884789 (PEG-CD conjugátum)

Kolloidok stabilitása ciklodextrinek jelenlétében - komplexbépzés

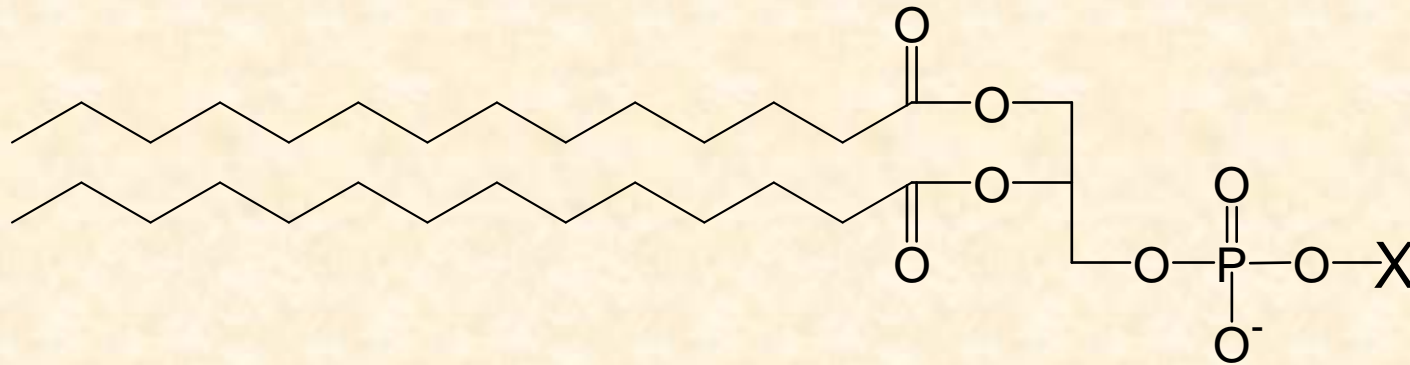
Diszperziós kolloidok alkalmazásai

- Gyógyszeripar (formulálás),
- Kozmetikumok,
- Kerámiák (high-tech); szilikát feldolgozás,
- Festékek; pigmentek,
- Környezetvédelem
(pl. szennyvíztisztítás)
- Növényvédőszeres, agrokémia

A kolloidstabilitás szabályzásának technológiai jelentősége

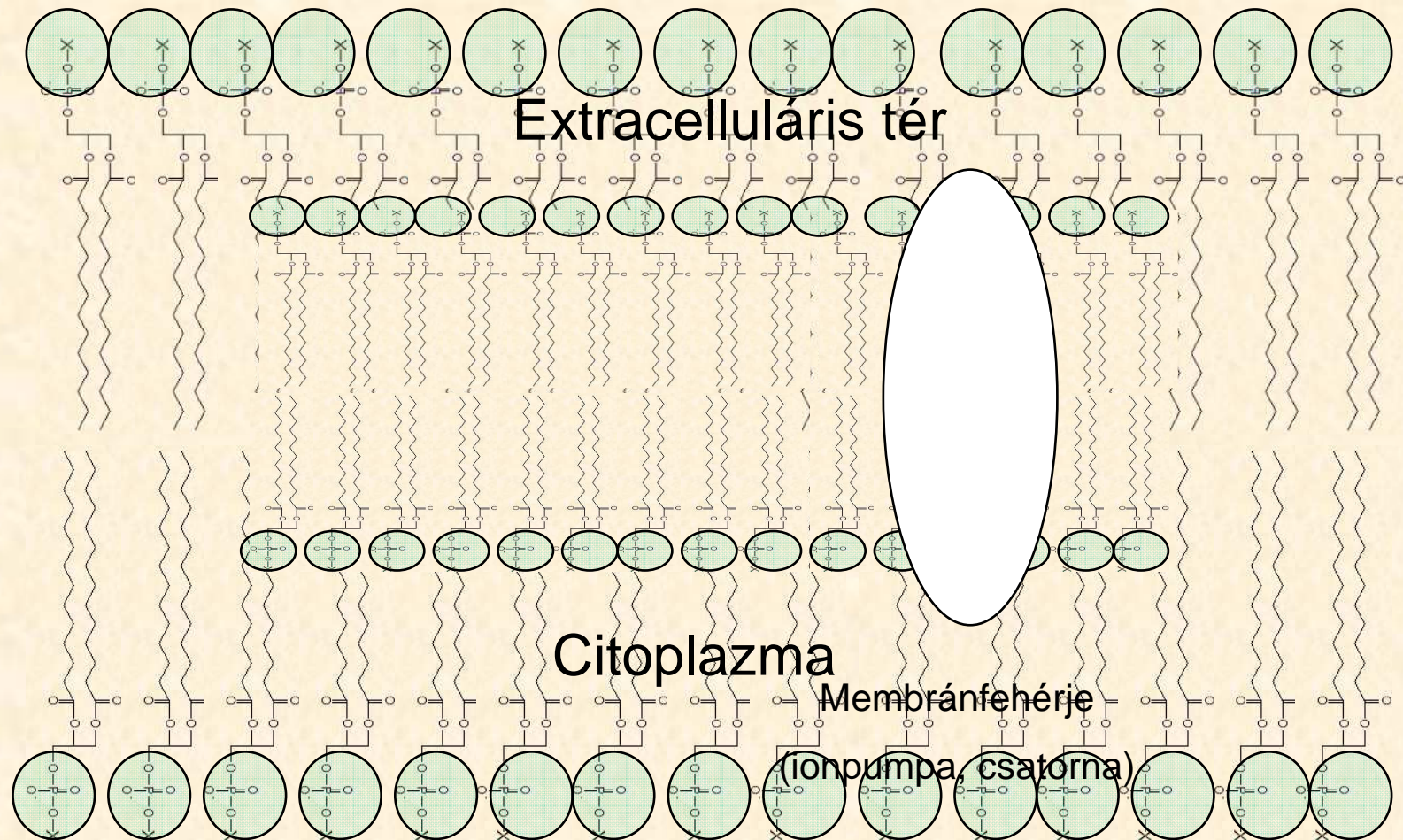
	Stabilizálás szükséges	De-stabilizálás szükséges
Gyógyszer-technológia	+	+ könnyen felrázható, flokkulált formulációk
Kozmetikumok	+	-
Festékek, pigmentek	+	-
Szennyvíztisztítás	Az adszorbens(ek) fajlagos felületének növelése	Szűrést megelőző flokkuláció

Foszfolipidek (foszfatidok)

- Természetes sejtmembrán komponensek,
- Amfifil sajátságúak,
- Kettősréteg szerkezetbe rendeződnek,
- Zárt membránokat (liposzómákat) képezhetnek.

A foszfolipid kettősréteg szerkezete

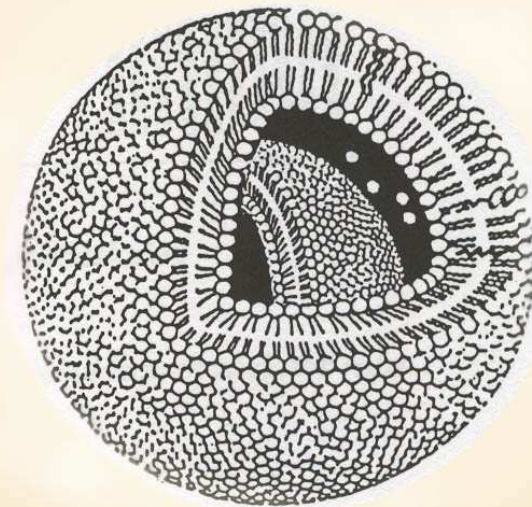
Liposzómák

- A belső vizes közegbe, vagy a membránba különböző kémiai sajátosságú vegyületek zárhatók be,

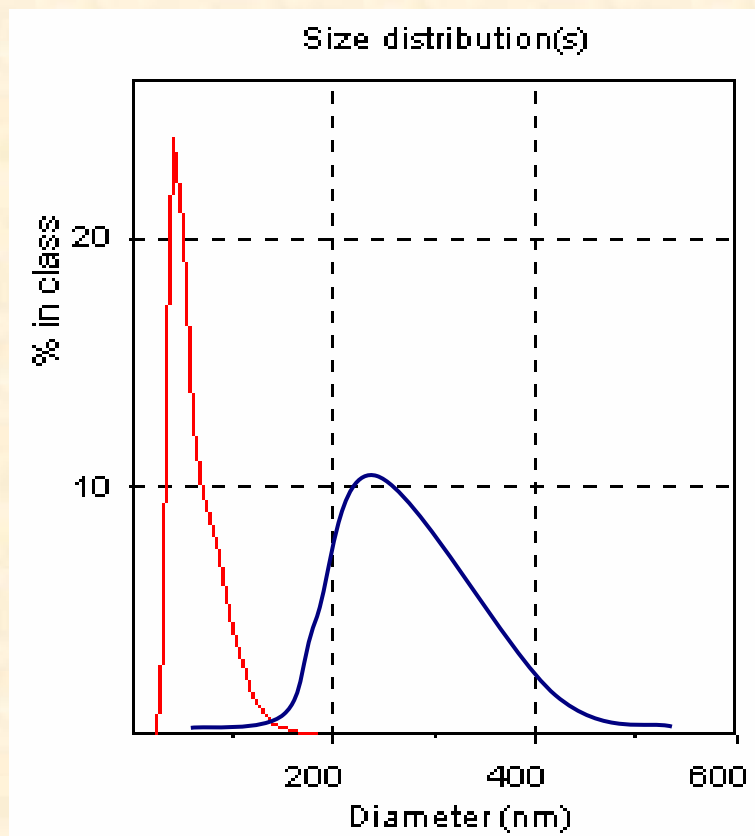
- Biokompatibilisek,

- Gyógyszerszállításra alkalmasak

Doxorubicin (Doxil[®]) és Daunorubicin (Daunoxome[®])

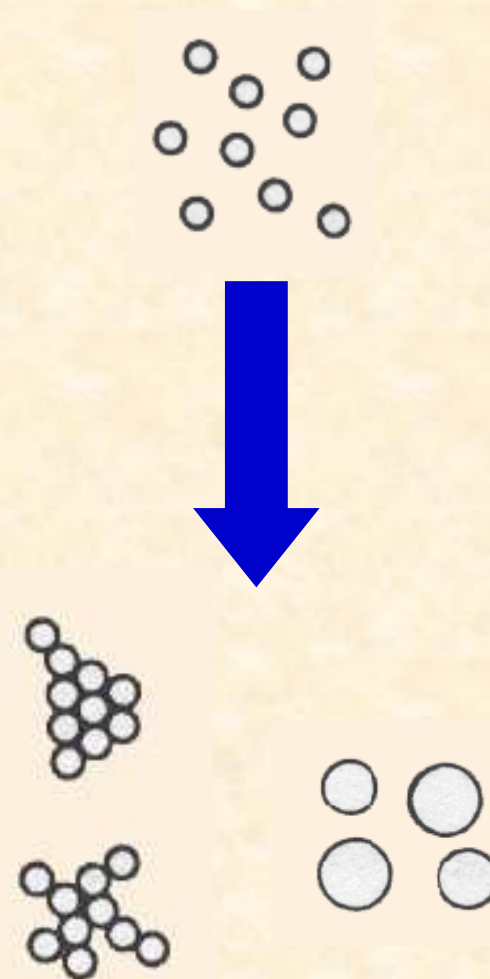

Liposzómák méreteloszlása

Átlag: 65,0 nm

Átlag: 220 nm

Drug-in-cyclodextrin-in-liposome formulációk

- Kiáramlás szabályozása
- Hatóanyagok membránkárosító hatása csökkenthető
- Kapacitás növelhető
- Farmakokinetikai sajátságok szabályozhatók

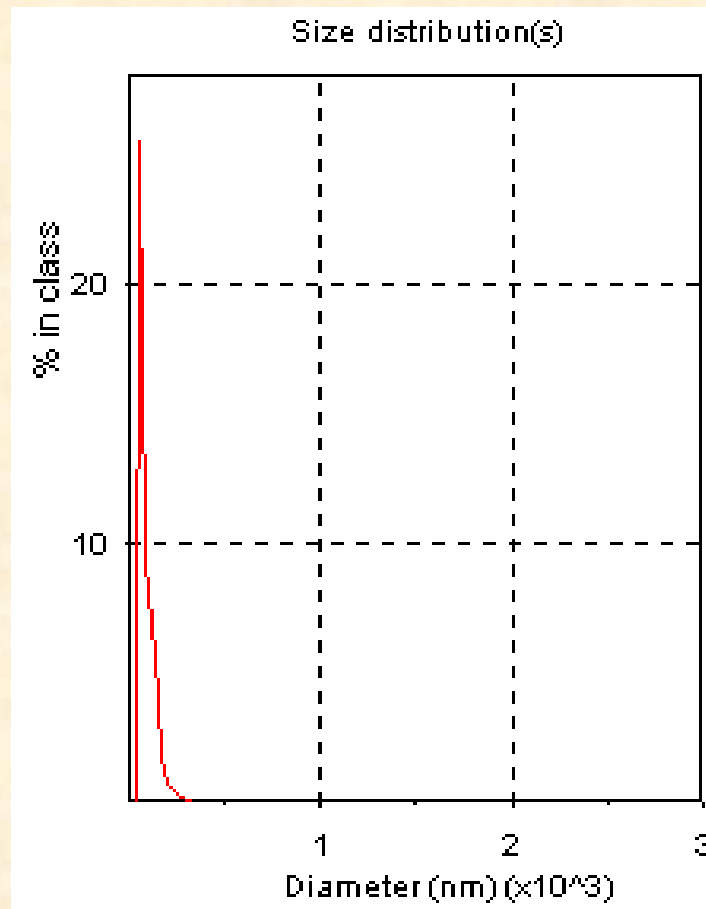
- **Vigyázat!**

Kölcsönhatás a CD és a foszfolipid között?

(Inkompatibilitás)

β -ciklodextrin:

Frissen
készített
minta

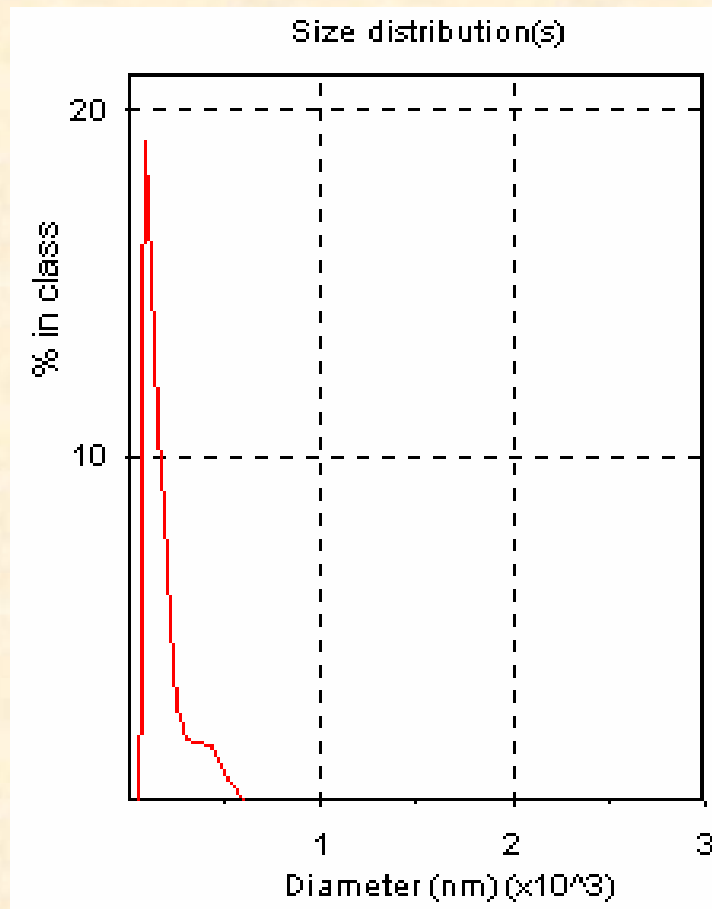
Tárolási hőm.:

25 °C

$n_{\text{DPPC}}/n_{\text{CD}} = 1:7$

β -ciklodextrin:

Tárolási idő:
1 nap

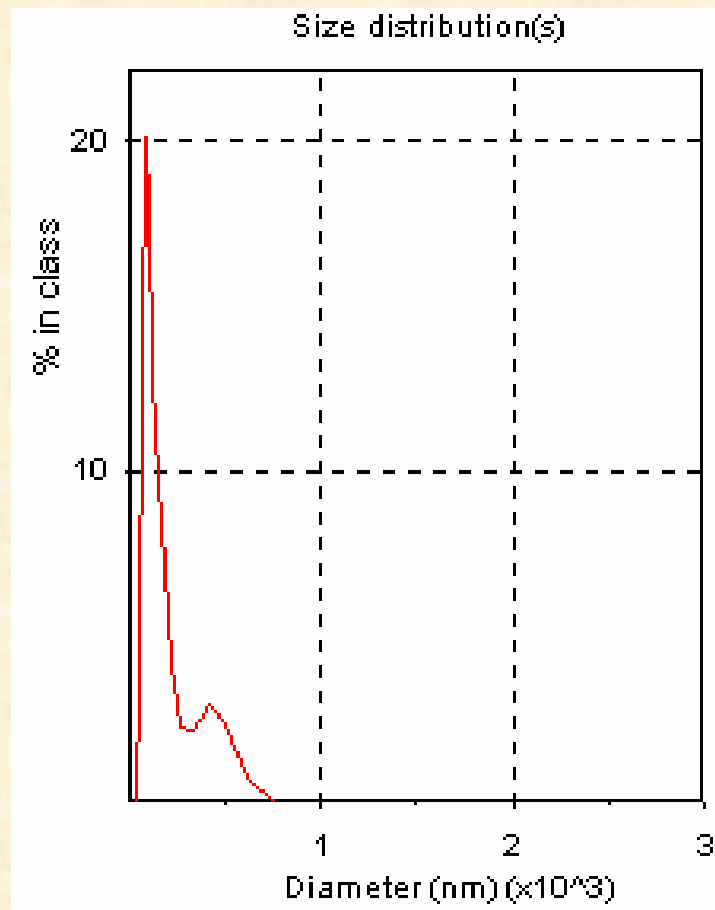
Tárolási hőm.:

25 °C

$n_{\text{DPPC}}/n_{\text{CD}} = 1:7$

β -ciklodextrin:

Tárolási idő:
2 nap

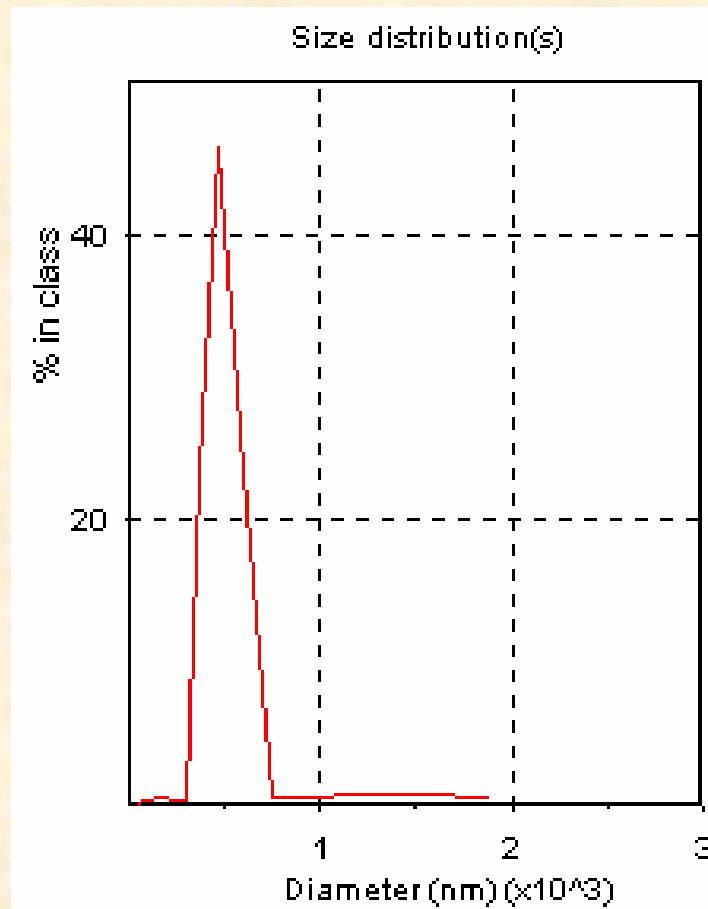
Tárolási hőm.:

25 °C

$n_{\text{DPPC}}/n_{\text{CD}} = 1:7$

β -ciklodextrin:

Tárolási idő:
4 nap

Tárolási hőm.:

25 $^{\circ}\text{C}$

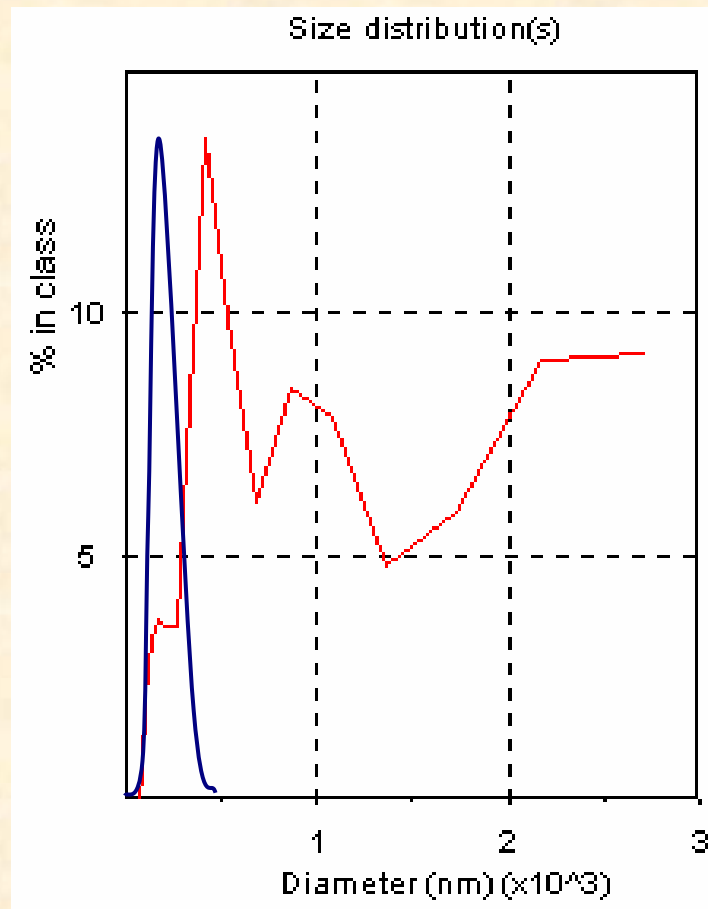
$n_{\text{DPPC}}/n_{\text{CD}} = 1:7$

β -ciklodextrin:

Tárolási idő:

1 hét

kontroll

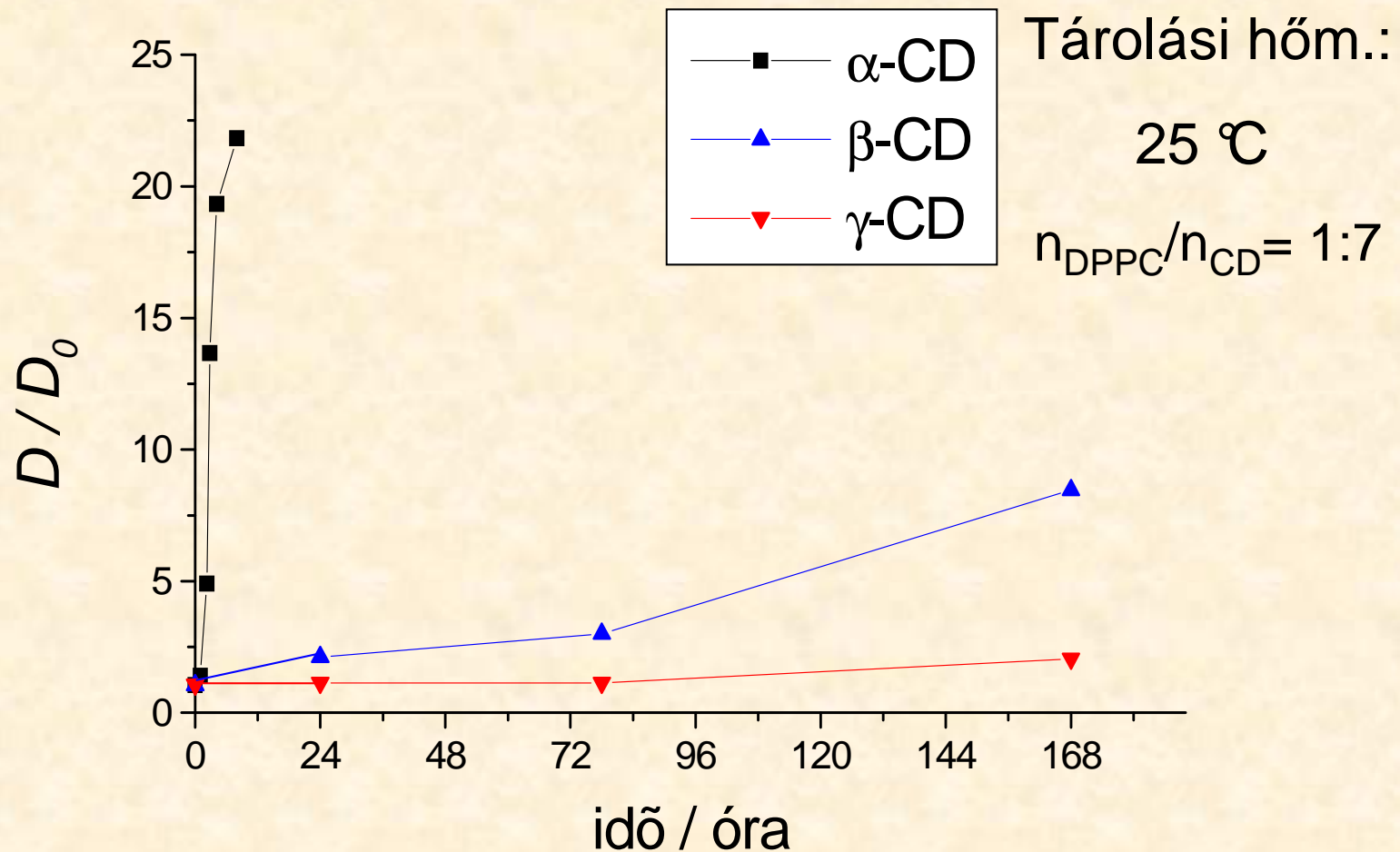

Tárolási hőm.:

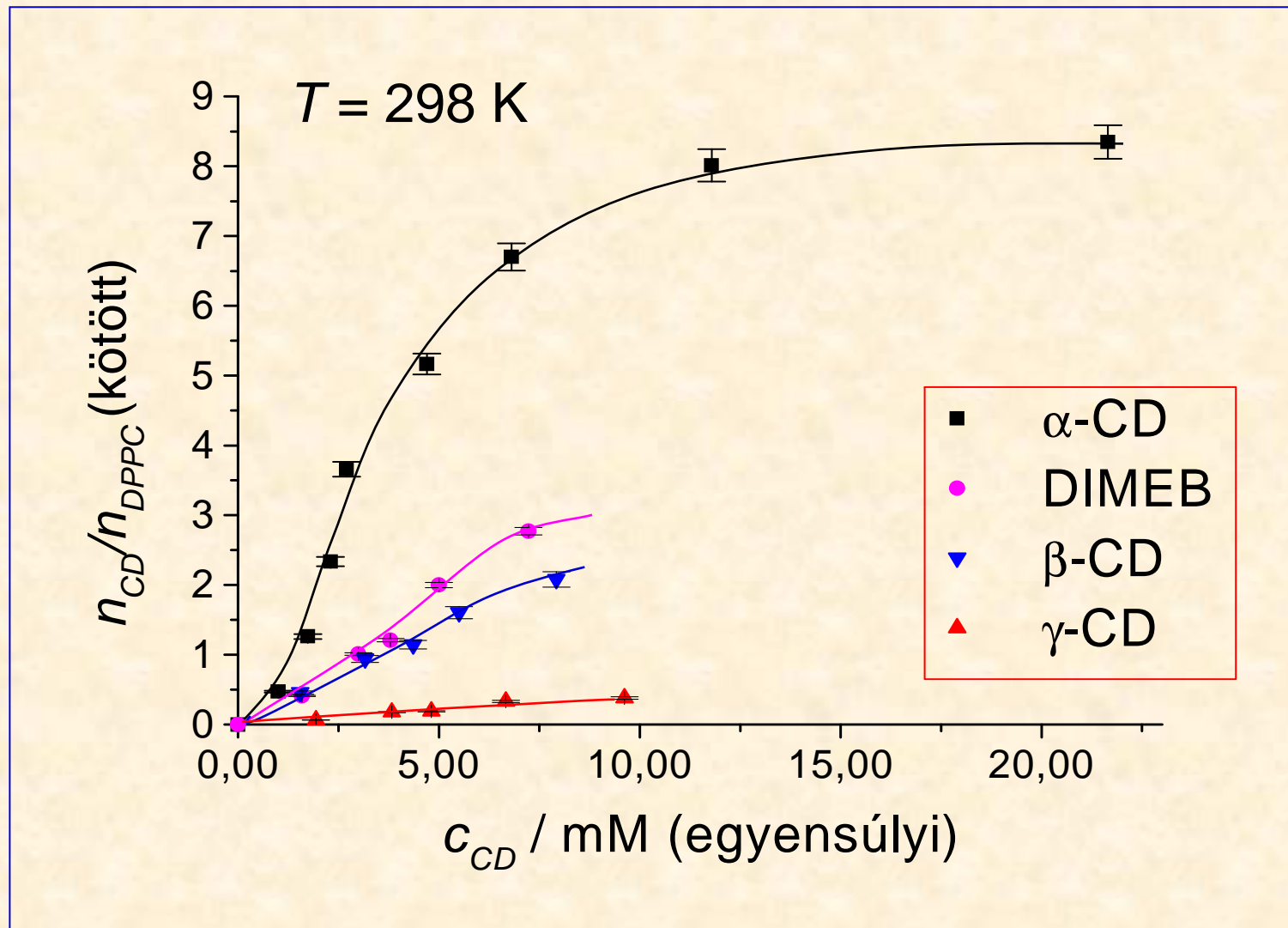
25 °C

$n_{\text{DPPC}}/n_{\text{CD}} = 1:7$

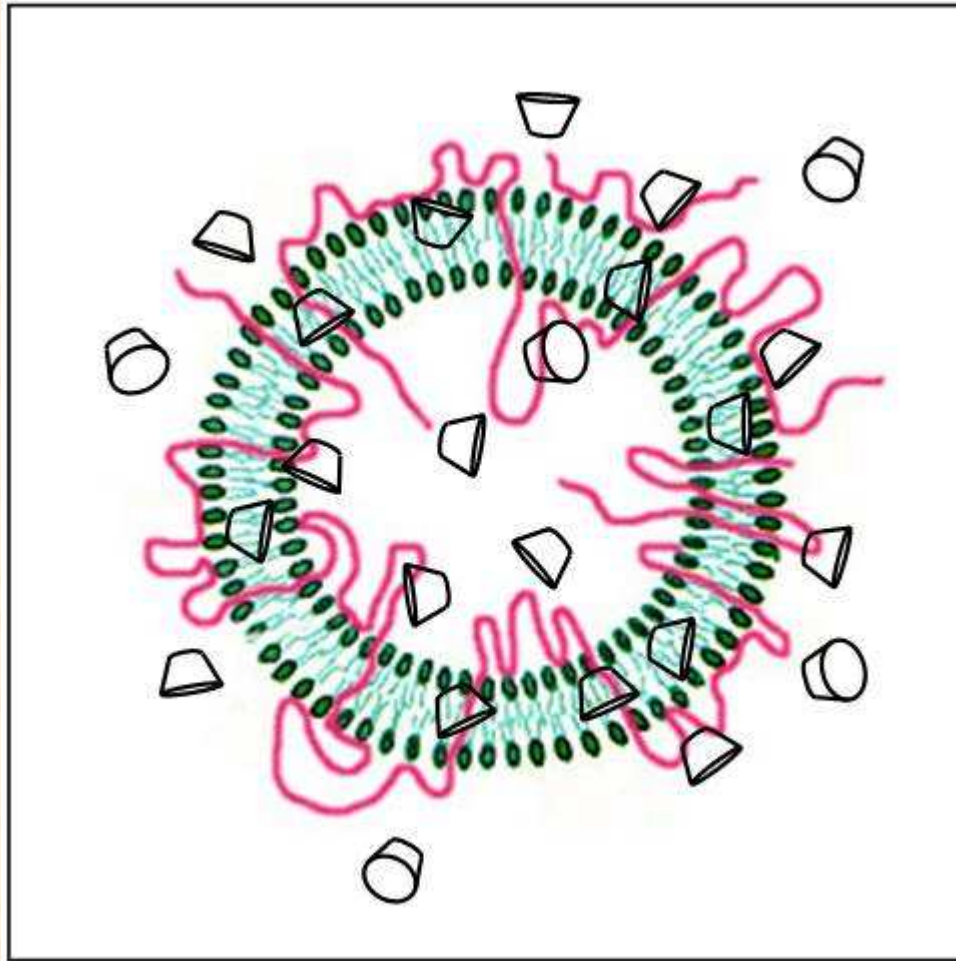
Ciklodextrinek hatása a DPPC-membrán stabilitására

α, β, γ -ciklodextrinek kötődése liposzómákon

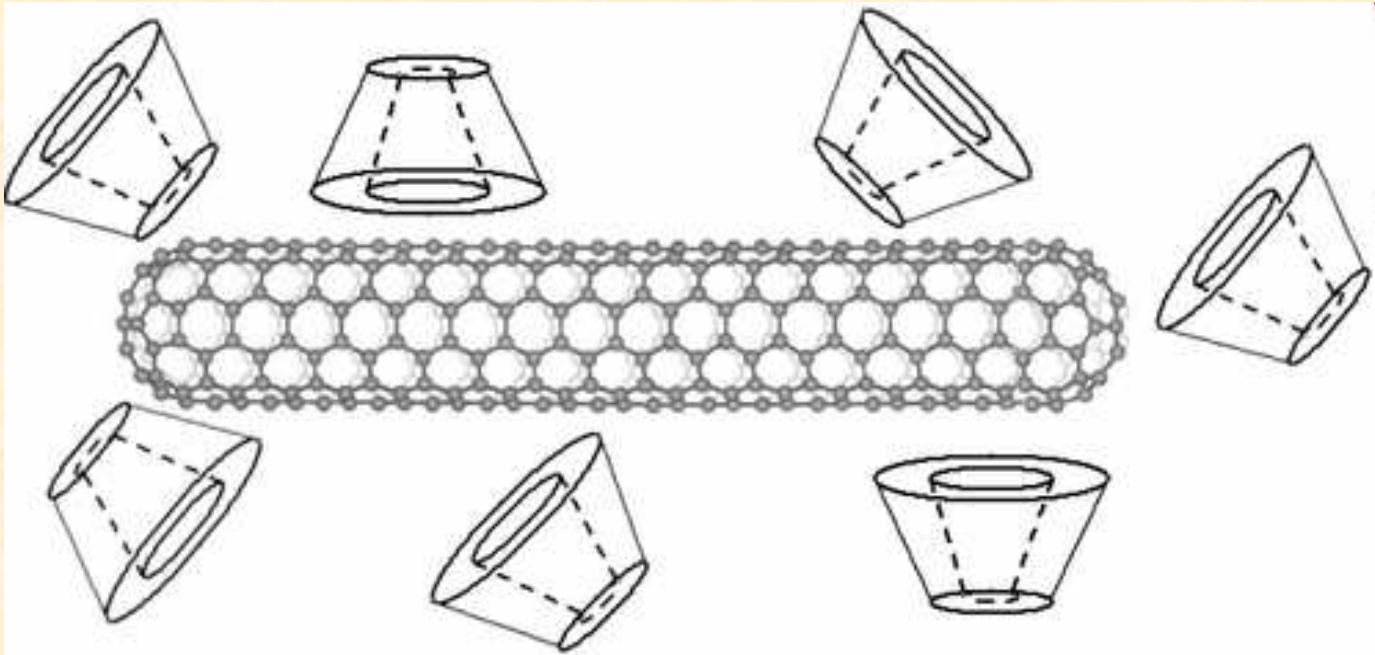

Liposzómák stabilizálása makromolekulákkal CD jelenlétében

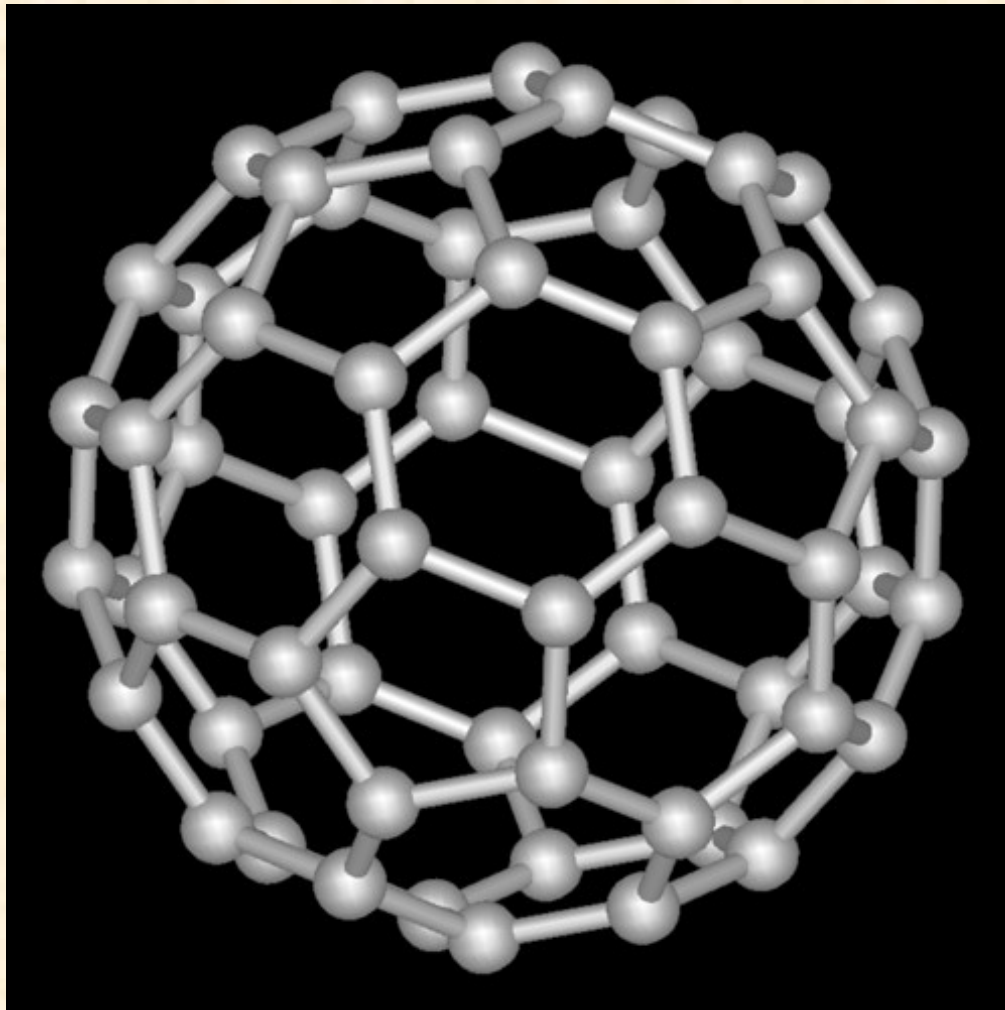
- Polimer kémiai felépítése:
monomer polaritása,
ko- ill. homopolimer típus,
láncossz (***molekulatömeg***).
- Polimer mennyisége
- Előállítás módja

Ciklodextrinokkal stabilizált szén nanocső diszperziók

Gyógyszerhatóanyag kapszulázás, mikroelektronika (számítástechnika, bioszenzorok), bevonatok, kompozitok

Fullerén-diszperziók stabilizálása

- Hidrofób
- Fotoaktív
(fotodinámiás
terápiás lehetőség)
- Redox katalizátor
- Tudományos
érdekesség

Irodalmi példák ciklodextrinnel stabilizált nanorészecske diszperziókra

Anyag		Ciklodextrin	Hatás
AgBr szol		elágazó CD oligomerek	jobb tárolhatóság,
CdSe, CdTe hidrofób polimer nanogélben	„quantum dots” (fluoreszcens nanorészecske)	metil-βCD	jobb eloszlás
S	szol	metil CDk	stabilizálás
kolloid CaF ₂		DIMEB, TRIMEA	
Co(OH) ₂	szol	βCD-polymer	
Cu, Co	nano- részecske	TRIMEA	
Rh			
Pt			
Au		βCD, (αCD, γCD) per-6-thio-βCD	
béta-karotin	nano- részecske	αCD, βCD	
polianilin	nanoszálak	βCD	
<i>globuláris fehérjék</i>		αCD, methyl-βCD	<i>stabilizálás</i>

Összefoglalás

Ciklodextrinek jelenlétében kolloid rendszerek stabilitása szabályozható

Csökkenés:

- Komplexképzés

Növekedés:

- Fizikai adszorpció

Termék/alkalmazás fejlesztés alapja lehet

